

„TÚL AZ ÉTREND-KIEGÉSZÍTŐKÖN” FUNKCIONÁLIS ÉLELMISZEREK JELENLÉTE AZ ONKOLÓGIAI BETEGEK TERÁPIÁJA MELLETT

„AFTER THE DIETARY SUPPLEMENTS” FUNCTIONAL FOOD CONSUMPTION IN THE ONCOLOGY CENTER OF SEMMELWEIS UNIVERSITY

Kleiner Dénes^{1,2}; Hankó Balázs¹; Dank Magdolna²

¹ Semmelweis Egyetem, Egyetemi Gyógyszertár Gyógyszerügyi Szervezési Intézet. 1092 Budapest, Hőgyes Endre utca 7-9.

² Semmelweis Egyetem, Onkológiai Központ. 1083 Budapest, Tömő u. 25-29. IV. em.

Napjainkban egyre többféle lehetőség áll a társadalom rendelkezésére, amelyekkel biztosítani lehet egy-egy bioaktív anyag bevitelét, emelt dózisu fogyasztását. Ezek között találjuk a napjainkban is bővülő piaccal rendelkező funkcionális élelmiszereket (FÉ), amelyeket arra terveztek, hogy az általuk tartalmazott „hagyományos” tápanyagokon kívül, jótékony hatást is nyújtsanak a szervezetnek bizonyos többlettápanyag, -vitamin és jótékony anyagok hozzáadásával.

Cél

Tekintettel a FÉ-k kiegészítő terápiában nyújtott előnyös vagy hátrányos hatásaira, szeretnénk volna megvizsgálni a Semmelweis Egyetem Onkológiai Központjában ezek felhasználását.

Módszer

2016 első felében beavatkozással nem járó vizsgálattal felmértük az intézetünkben megjelenő betegek kemoterápiás kezelés alatt fogyasztott egyéb készítményeit, komplementer kezeléseit. (Etikai engedély: ETT TUKEB 31/2016)

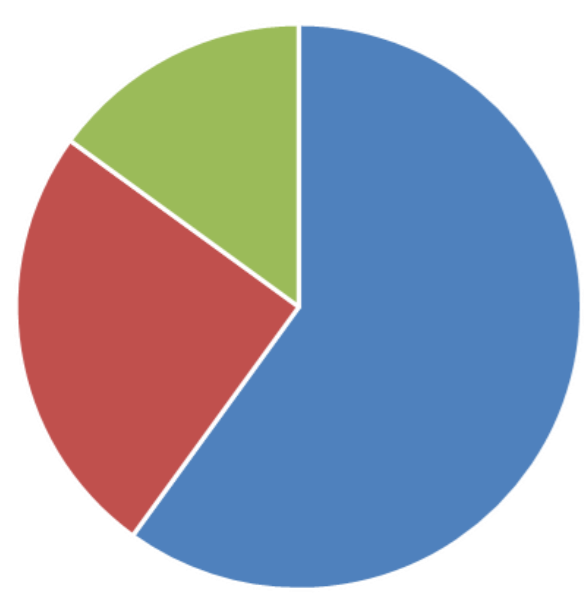
Eredmények

Összesen 72 beteget kérdeztünk ki, akik közül 20 fogyasztott valamilyen FÉ-t, és válaszolt az ezekkel kapcsolatos kérdéseinkre. Általános demográfiai adataikat az 1. táblázatban, valamint az 1. és 2. ábrán foglaltuk össze.

A 3. ábrán látható módon a FÉ-t fogyasztó betegek legnagyobb része az interneten hallott az általa fogyasztott termékről, de ha kérdésük merült volna fel, az orvosokat követően a gyógyszerésztől érdeklődtek volna legszívesebben a készítményekről (4. táblázat). A betegek által fogyasztott FÉ-k a 6. ábrán láthatók. Ezek közül gyógyszerészi szemszögből kiemelendők a magas vitamintartalmú gabonapelyhek, vitaminnal dúsított gyógyteák, valamint a luteinnel vagy antioxidánsokkal dúsított ételek, melyeket legalább egy beteg rendszeresen, adott esetben heti rendszerességgel fogyasztott. Voltak ugyanakkor olyan résztvevők is, akik próbáltak már energiatalokat, melyek koffeintartalmuknál fogva veszélyt jelenthetnek. Legnagyobb arányban viszont probiotikumokkal dúsított tejtermékeket, illetve szívbarát termékeket fogyasztottak a résztvevők. Ilyen készítményt a FÉ-t fogyasztóknak csak kevesebb mint negyede nem fogyasztott soha.

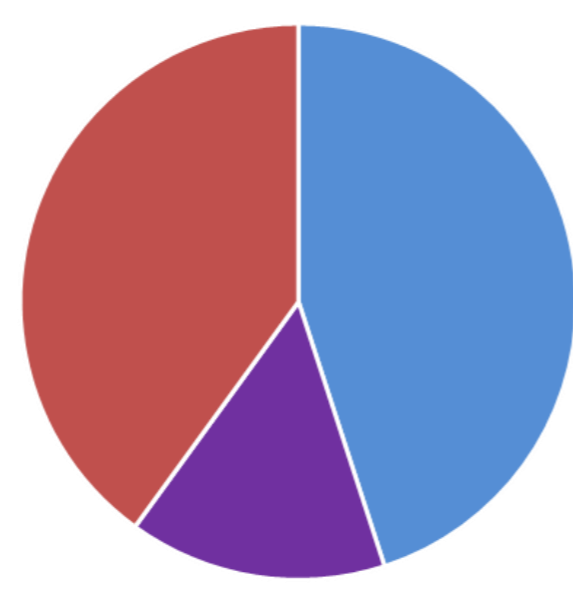
Nemek	Nők (db)	11
	Férfiak (db)	9
Kor	Átlag (min. - max.) (év)	59,65 (42 - 75)
Iskolai végzettség	Általános iskola (8 évf.) (db)	3
	Szakiskola (db)	1
	Szakközépiskola (db)	6
	Egyetem (db)	10
Egészségügyi dolgozók száma (db)		3

1. táblázat.: A kikérdezett betegek általános demográfiai adatai.

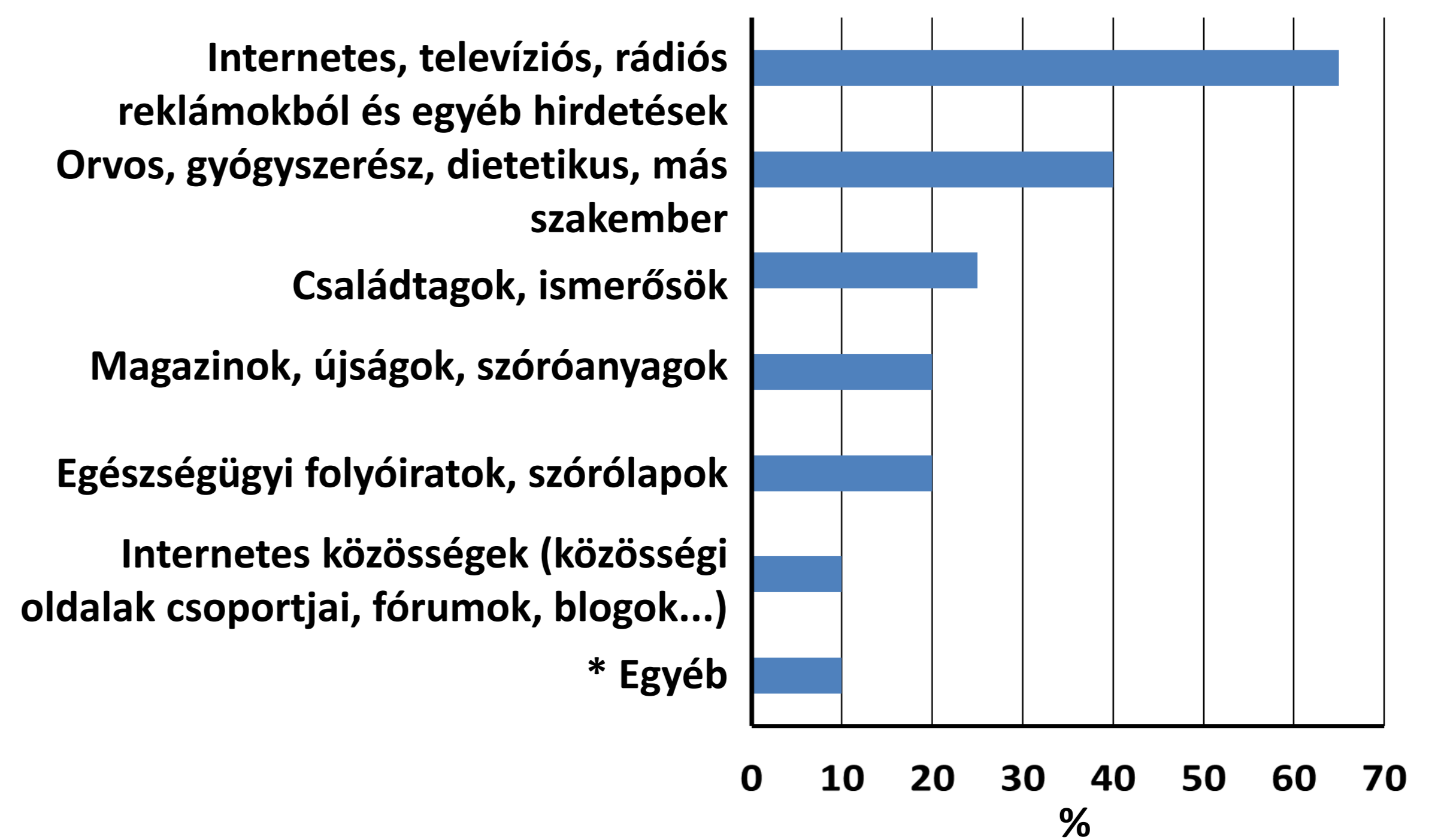
■ Egyéb város (12)
■ Megyeszékhely (5)
■ Falu (3)

1. ábra.: A kérdésre válaszoló betegek (N=20) lakóhely szerinti csoportosítása

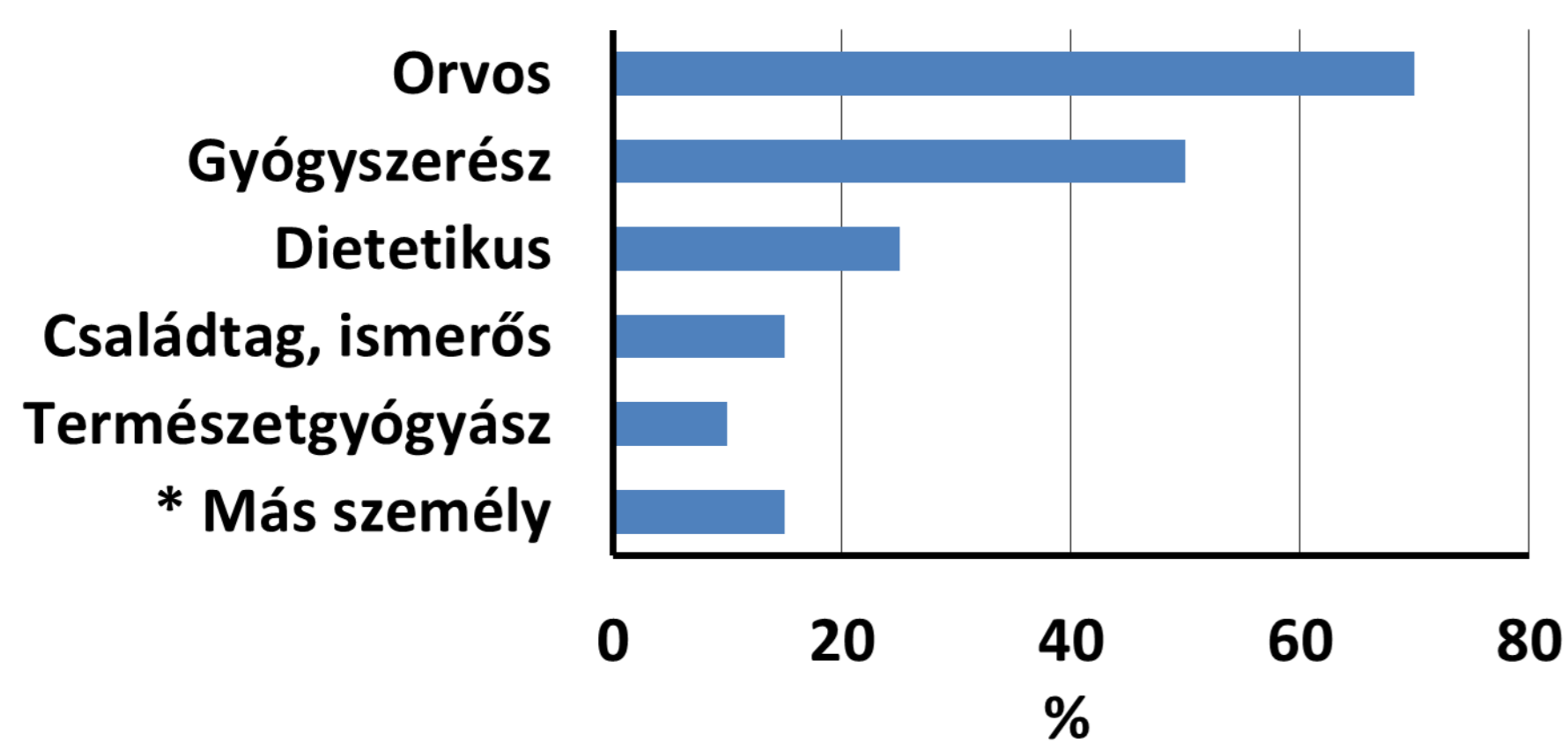

■ Nyugdíjas (9)
■ Rokkant nyugdíjas (3)
■ Aktív kereső (8)

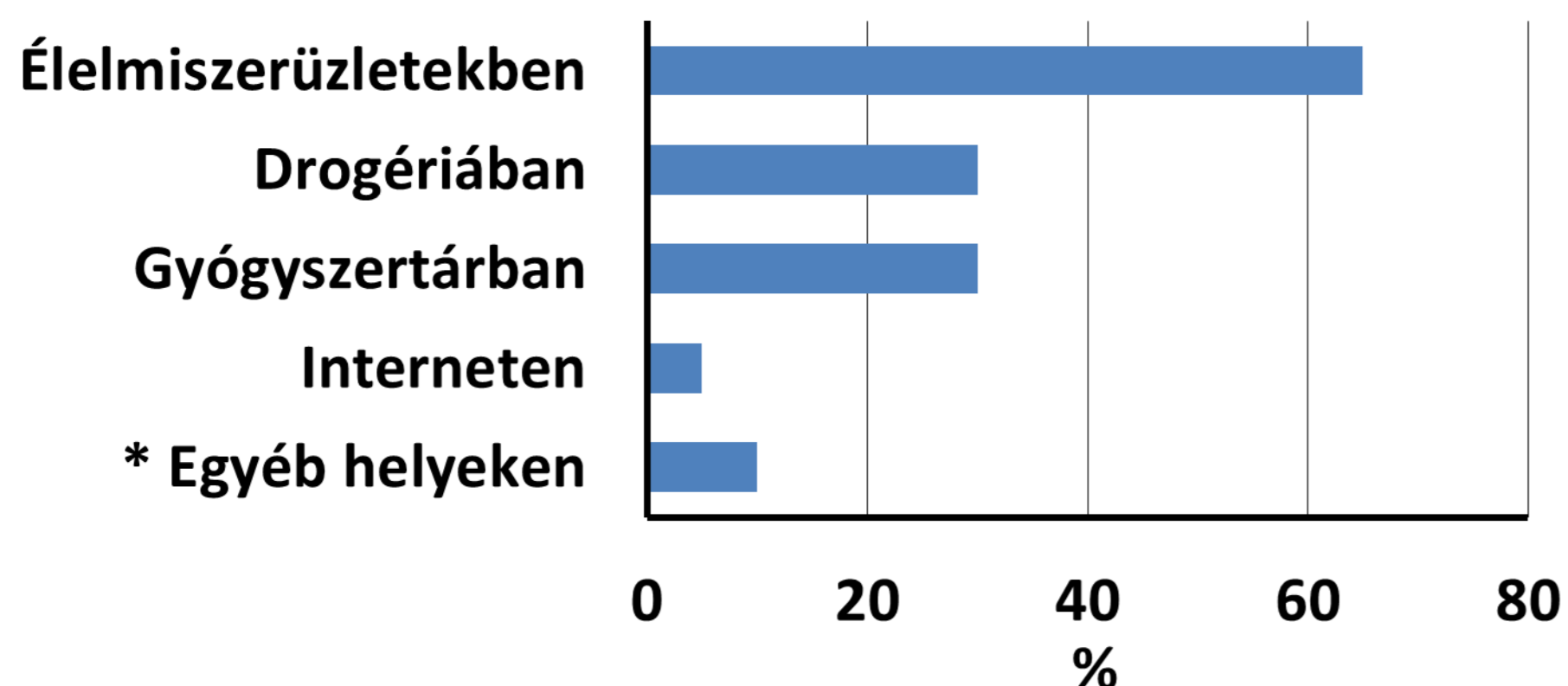
2. ábra.: A kérdésre válaszoló betegek (N=20) kereset szerinti csoportosítása

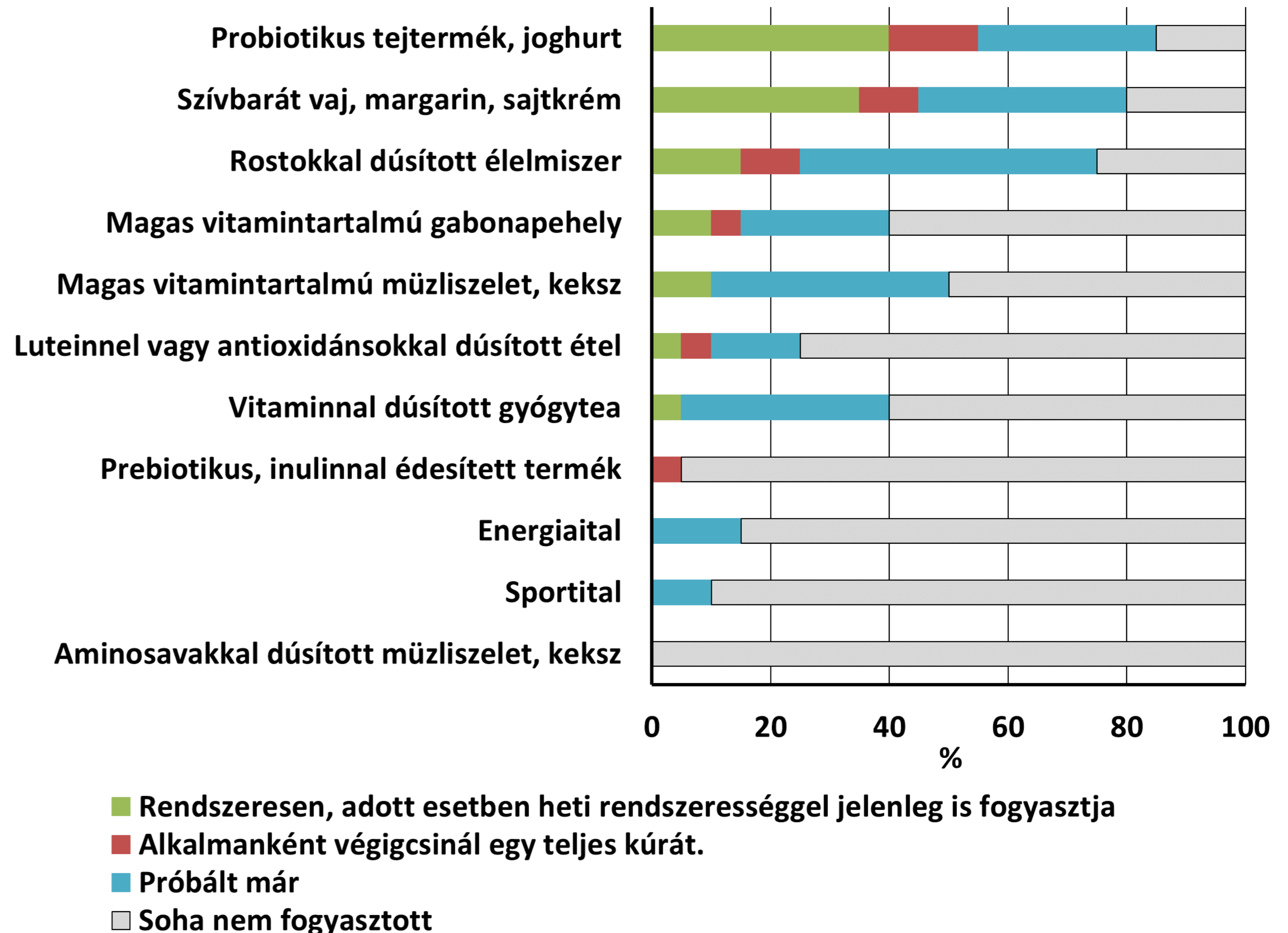
3. ábra.: Az ábrán láthatók azok az információforrások, ahonnan a betegek a szedett termékekről értesültek.

4. ábra.: Az ábrán láthatók azok az információforrások, ahonnan a szívesen érdeklődnének, ha kérdésük merülne fel.

5. ábra.: Az ábrán láthatók azok a helyek, ahonnan a betegek általában be szokták szerezni az általuk említett terméket.

6. ábra.: Az Onkológiai Központban kezelt betegek funkcionális élelmiszer-fogyasztási szokásai

Következtetés

Munkánk rávilágít arra, hogy hazánkban is jelen van a FÉ-k széles palettája, melyek ugyan élelmiszernek számítanak, nemcsak pozitívan befolyásolhatják a gyógyszerek kinetikáját vagy mellékhatásprofilját, de akár interakciók kialakulásához és mellékhatásokhoz is vezethetnek, akár csak a szélesebb körben ismert étrend-kiegészítők.

Irodalom:

- Ameratunga R. et al.: Health Risks and Adverse Reactions to Functional Foods. Crit Rev Food Sci Nutr. 2016. 318-25.
 Biacs PÁ.: Funkcionális élelmiszerek előállítása, forgalmazása és fogyasztása Magyarországon. The Hungarian Journal of Nutrition Marketing. 2017. 3-6.
 Budai KA. et al.: Funkcionális élelmiszerek típusai, előállítási módszerei és minőségbiztosításuk. Acta Pharmaceutica Hungarica. 2015. 1-14.
 Doron S. et al.: Risk and safety of probiotics. Clin Infect Dis. 2015 May 15;60 Suppl 2:S129-34.
 Ohnishi N. et al.: Interactions between medicines and functional foods or dietary supplements. Keio J Med. 2004. 137-50.

Felelős szerző e-mail címe: kleiner.denes@pharma.semmelweis-univ.hu